

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložila studentka: Barbora Polachová
Název práce: Cultural Diplomacy of Canada (1993 - 2012)
Vedoucí práce: Magdalena Fiřtová

Oponent práce: Kryštof Kozák

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Autorka zkoumá strukturu a vývoj kulturní kanadské kulturní diplomacie s podrobnějším zaměřením na období 1993-2012. Hlavním cílem je zodpovědět na otázku, jestli můžeme za vlády Stephena Harpera pozorovat ústup z proklamované podpory kulturní diplomacie a tím i oslabení Kanady z hlediska konceptu „soft power“.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Autorka si zvolila poměrně náročné téma a těžko uchopitelné téma, které je však v současné době vysoce aktuální, a to jak v Kanadě samotné, tak ve svých důsledcích i v mezinárodním komparativním měřítku. Práce má logickou strukturu, autorka postupuje od teoretického vymezení konceptu kulturní diplomacie přes historický přehled role kultury v kanadské diplomacii až po podrobnější analýzu politik a změn v rámci byrokratického aparátu ve zvoleném období. Metodologicky je práce v podstatě analýzou veřejné politiky z pohledu teoretického konceptu kulturní diplomacie.

Autorka shromáždila velké množství relevantní literatury, pracuje kriticky i s dostupnými primárními prameny (vládními prohlášeními a daty). Některé zdroje si dokonce vyžádala na základě kanadského zákona o přístupu k vládním informacím. Důležitým zdrojem jsou strukturované rozhovory s vládními činiteli zodpovědnými za oblast kulturní politiky. Práce je doplněna vhodnými přílohami ve formě grafů zpracovávajících jednotlivé ukazatele ve sledovaném období.

Některé myšlenky a koncepty by vyžadovaly upřesnění či vyjasnění, případně jsou formulovány problematičtě. Na str. 14 není jasné, proč jsou finance kvalitativní. Sousloví „pedigree of successful attainment“ na str. 16 působí matoucím dojmem. Lépe bych také vysvětlil relevanci Putnamova sociálního kapitálu ze str. 17 ve vazbě na hlavní otázky práce (případně i na teorii mezinárodních vztahů), případně se k tomuto konceptu ještě v závěru vrátil. Joffeho kritika ze str. 21 je trochu nejasně formulovaná, v čem spočívá hlavní problém? Na str. 23 jsou kritické připomínky poměrně rychle odbyty bez dostatečných odkazů. Revolucí v mezinárodních vztazích na str. 26 má být zřejmě konec studené války, nicméně není to úplně zřejmé. Na str. 28 bych nějak jasněji uzavřel diskusi o tom, nakolik je tzv. „nation branding“ součástí tzv. soft-power.

Zajímavá myšlenka ze str. 31 ohledně umělců jako předvoje oficiálních jednání, které může kompromitovat umělecký rozměr, nebyla v práci dále rozvedena. Str. 35 obsahuje poměrně hodně oslavná tvrzení ohledně Kanady, která by zasloužila nějaký odkaz. Statistika ohledně zločinnosti nejsou bez dalšího průkazné pro tvrzení ohledně rozdílů mezi USA a Kanadou na str. 38. Na téže straně není úplně jasné, jestli je primární příčinou přesunu kanadských umělců do USA opravdu rozdílnost trhu nebo hrají roli i další faktory. Na str. 48 by bylo vhodné alespoň rámcově specifikovat, co si přesněji kanadská vláda slibovala od akademických výměn, a zda to lze nějak kvantifikovat.

Příklad ohledně sporu o Sports Illustrated ze str. 56 jasně ukazuje nejednoznačnost pojmu kulturní diplomacie, kdy v tomto ohledu jde mnohem více o ochranu domácího trhu než o působení navenek – tento koncepční rozpor by v práci mohl být zdůrazněn a z hlediska domácí kanadské kulturní produkce i dále analyzován, například ve formě kvality i kvantity kanadské filmové či hudební produkce. Pokud bylo Expo ve Vancouveru v roce 1986 tak úspěšné, jak autorka tvrdí, proč na něj nebylo dále navázáno? Na str. 71 by bylo vhodné blíže charakterizovat Axworthyho, pokud zastřešuje celou jednu éru (a název kapitoly). Na str. 75 není úplně jasné, na co jde 16 ze 23 zmiňovaných milionů.

Na str. 76 je pěkný konkrétní příklad podpořené provokativní výstavy, nicméně úplně nejde dohromady s autorčiným zhodnocením, že výstava ukazuje Kanadu jako zemi otevřenou novým technologickým trendům. Jak vnímají samotní umělci fakt, že jsou diplomaty využíváni proto, aby na lístky nalákaly obchodní partnery a vládní představitele? Důležité tvrzení ze str. 79, že z jednoho investovaného dolaru se jich šest vrátilo, je nedostatečně vyčíslené – pokud by to byla obecně přijímaná pravda, rozpočet by měl být jednoznačně navýšen. Na str. 91 je podivná zmínka o ruských kanadistech podporujících kanadské pozice v mezinárodních sporech – je to opravdu zamýšlený důsledek podpory kanadských studií v zahraničí? Podivné rozhodnutí ohledně zrušení podpory kanadských studií ze str. 92 je označeno jako „one-person decision“, nicméně na to, jak důležité je pro celkové závěry práce, tak mohlo být lépe vysvětleno, co je tím přesně myšleno a případně kdo byla tato osoba (samotný Harper?).

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Předkládaná práce je po jazykové stránce na dobré úrovni, autorka používá konzistentní citační normu. Práce obsahuje formální náležitosti vyžadované pro diplomovou práci. Práci by však prospěla pečlivější editace, která by odstranila zbývající překlepy a stylistické přehmaty (např. compliment na str. 15, „due to the debate“ na str. 22, opakování stejné věty na str. 23, dvakrát „determine“ na str. 25, typografický čtvereček na str. 39, „span ... is the basis“ na str. 41, opakování Ralstona Saula na str. 54, nepřeložená citace na str. 206, pillars na str. 64, chybějící „international“ na str. 65, formátování poznámky pod čarou v textu na str. 73. Tyto drobné nedostatky se však dají snadno odstranit v případě úvah o další publikaci textu.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Jedná se o velmi zodpovědně zpracovanou práci, která využívá teoretický úvod a historický kontext pro podrobnou analýzu relevantní a aktuální otázky. Po dopracování je vhodná k publikaci v relevantním odborném periodiku. Silnou stránkou práce je nepochybně práce s širokou pramennou základnou včetně rozhovorů s aktéry kanadské kulturní politiky. Slabší stránkou práce, která však vyplývá z podstaty zkoumaného tématu, je velmi těžká uchopitelnost samotného rozsahu pojmu kulturní diplomacie, která je v různých obdobích chápána různými vládami poněkud odlišně, respektive zahrnuje širěji či naopak úžeji vymezené oblasti (např. sport, ochrana vlastní kultury). Při vágnosti, respektive proměnách chápání centrálního pojmu se pak výsledná politika těžko hodnotí.

Druhým podobným problémem je těžká uchopitelnost hodnotících kritérií pro zkoumání efektivity či účelnosti kulturní politiky – část výsledků může být velmi důležitá, nicméně jen obtížně přepočítatelná na přímý finanční efekt. Autorka tedy přesvědčivě demonstruje přesun pozornosti a prostředků směrem od podpory mezinárodních kulturních aktivit za Harperovy vlády, nicméně už těžko může ukázat, jaké reálné dopady tento posun má pro postavení Kanady ve světě. Širší otázka krátkodobých ekonomických zisků a dlouhodobého pozitivního působení je závažná a prolíná se celou prací – mohla by být doplněna například průzkumy veřejného mínění v ostatních státech světa ohledně vnímání Kanady.

Téma jako celek mohlo být v závěru zasazeno do širšího rámce obecnějších sporů ohledně významu kultury (a přeneseně třeba i humanitního vzdělávání) pro dnešní společnost, které tvoří důležité pozadí diskusí o relevanci kulturní diplomacie. Snaha o maximální efektivitu a rychlou ekonomickou návratnost vynaložených státních prostředků na kulturu je v přímém protikladu k dlouhodobému transformativnímu potenciálu kultury, který je však obtížně kvantifikovatelný. Tento rozpor má jistě i politické pozadí, kdy je možné, že se odpůrci Harperovy vlády rekrutují z řad lidí, kteří zastávají spíše druhý pohled na danou problematiku.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Pokud se potvrdí trend ústupu od podpory kulturní diplomacie, jaké lze očekávat pro Kanadu praktické důsledky takové politiky?

Existuje nějaká souvislost s předefinováním kanadských národních zájmů a priorit na straně jedné a přehodnocením přístupu ke kulturní diplomacii za Harperovy administrativy?

Jaká měřítko kromě čistě finančních by autorka navrhovala pro měření úspěšnosti kulturní diplomacie?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA
(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku výborně až velmi dobře v závislosti na výsledku obhajoby.

Datum: 14.6.2013

Podpis: Kryštof Kozák
